

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

2.1.1 Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen järjestäminen

Tällä hetkellä palveluja tarjotaan asiakkaille omatoimisena asiointina ja henkilökohtaisena palveluna. Muutoksessa tulee kiinnittää huomiota, että palvelut pystytään järjestämään myös henkilökohtaisena palveluna jokaisessa kunnassa osana työllisyyspalveluita ja jokaiseen kuntaan voidaan taata te-palveluiden asiantuntijuus. Tällä tavoin voidaan vahvistaa jokaisen kunnan olemassa olevaa työllisyyspalveluosaamista ja takaamaan kuntien välinen tasavertaisuus riippumatta asuinkunnasta.

2.1.2 Työnhakijan palveluprosessi

Työnhakijan palvelutarpeen arviointia koskien tulee täydentää yhteistyön roolia hyvinvointialueen kanssa tehtävästä työttömien työ- ja toimintakyvyn arvioinnista yhteistyössä kunnan kanssa. Näiden välisiin rajapintatyöskentelyihin ja asiakastietojen käyttämiseen tarkennetaan luvussa 2.9.3..

2.1.5 Asiantuntija-arvioinnit

Hyvinvointialueen vastuuta työkyvyn tutkimusten ja arvioinnin suhteen tulee korostaa osana muuta järjestelmää.

2.9.3 Asiakastietojen käyttötarkoitukset

Lakiesityksessä asiakastietojen käyttötarkoitusten osalta todetaan ”elinkeinohallinnon asiakastietojen käyttötarkoitukset on voimassa olevassa lainsäädännössä määritelty kattavasti. Käyttötarkoituksiin ei arvioida liittyvän erityisiä muutostarpeita järjestämisvastuun siirtymisen vuoksi.”

Tuleva muutos ja palveluiden rakentuminen paikallisiksi malleiksi edellyttää, että asiakastietojen käyttötarkoituksia tulee tarkastaa, jos ja kun ne osoittautuvat rajoittavaksi tekijöiksi asiakastilanteessa tarvittavalle tiedonsaannille. Näiden osalta tulee huomioida asiakastietojen käyttötarkoitusten tarkasteleminen ja tiedonsiirto niin kunnan kuin hyvinvointialueen välillä. Esitykseen tulee lisätä mahdollisuus tarkastella asiakastietojen käyttöä ja tietojen siirtoa eri toimijoiden kesken jouhevasti ilman, että asiakkaan tilanne tietojen käsittelystä johtuen pitkittyy.

2.9.7 Käyttöoikeudet

Posion kunta pitää kannatettavana käyttöoikeuden myöntämistä julkisen työvoima- ja yrityspalvelun palveluntuottajan palveluksessa olevalle henkilölle.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

Posion kunta näkee myönteisenä ja tavoiteltavana Sanna Marinin hallituksen asettamat tavoitteet työllisyyden vahvistamisesta ja työllisyysasteen nostamisesta. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien roolia työllisyyspalvelujen järjestäjänä vahvistetaan ja valmistellaan te-palveluiden siirtämisestä kuntiin. Tätä ehdotusta itsessään Posion kunta pitää kannatettavana.

Posion kunta haluaa kuitenkin korostaa kunnille siirtyvien tehtävien rahoituksen ja resurssoinnin tärkeyttä. Valtionhallinnon tulee pystyä tarpeen vaatiessa tasoittamaan kuntakohtaisia eroja. Rahoituksen tulee olla oikeasuhtaista ja siirrettävien tehtäväkokonaisuuksien asiakaslähtöisiä ja selkeitä palvelukokonaisuuksia.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

Esityksen tavoitteena on siirtää vastuu kunnille työnhakijoille, yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista palveluista. Posion kunta pitää tätä tavoitetta itsessään kannatettavana ja hyvänä, että työvoimapalveluiden järjestäminen siirtyy kunnille. Posion kunta haluaa nostaa huolen esille, jonka myös Kuntaliitto on nostanut esille, että tosiasiallinen palveluiden järjestämisvastuu ollaan

siirtämässä yhteistoiminta-alueille, joka ei vastaa kunnan asettamia odotuksia ja toiveita. Nyt mallissa esitetty järjestämisvastuu kaventaa kunnan toimintamahdollisuuksia. Esityksessä on tiukasti määritelty järjestämisvastuu jonka myötä kunnan omat resursoimat panostukset työllisyyden hoitoon voivat vähentyä ja sen myötä työllisyysasteen nostamiseen liittyvät tavoitteet ovat hankalammin saavutettavissa.

Esitetty malli ei myöskään mahdollista kunnan oman ekosysteemin hyödyntämistä parhaalla mahdollisella tavalla, kun mallin esittämä järjestämisvastuu pyrkii mahdollisimman suuriin alueisiin. Posion kunta on yhtä mieltä Kuntaliiton kanssa siitä, että kunta-alusta tarjoaa yhdenvertaisille palveluille toimivan toteutus-ympäristön, hallinnointirakenteen, kytkennät ja mahdollisuudet sekä sen, että julkisen vallan päätökset tulee aina tehdä mahdollisimman lähellä ihmisiä.

4.1.2 Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu

Esityksessä vastuu työvoimapalveluiden järjestämisestä olisi jatkossa kunnilla ja kunta voisi järjestää palvelut itsenäisesti, jos sen työvoimapohja olisi vähintään 20 000 henkilöä. Kaikkien sellaisten kuntien, joiden työvoimapohja jää alle 20 000 henkilön, tulisi sopia tehtävän hoitamisesta yhteistoiminnassa jonkin muun tai muiden kuntien kanssa. Esityksen mukaan työllisyysalueen tulee lisäksi muodostaa alueellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue.

Valtioneuvosto voi antaa luvan järjestää palveluja vähintään 17 000 henkilön työvoimapohjan alueella, jos se on tarpeen kielellisten oikeuksien turvaamiseksi tai työllisyysalueen muodostaminen edellyttäisi useamman työssäkäyntialueen yhdistämistä.

Posion kunta ei pidä 20 000 henkilön työvoimapohjaa perusteltuna ja näin suuri työvoimapohja on täysin keinotekoinen, joka johtaa epätarkoituksenmukaisen kokosiin työllisyysalueisiin. Myöskään esityksessä ei ole perusteluita sille, miksi järjestämisvastuussa olevan tahon tulee olla työvoimapohjaltaan näin laaja. Myöskään valtioneuvoston poikkeus 17 000 henkilön työvoimapohjasta ei muuta merkittävästi kokonaiskuvaa työllisyysaluetta tarkasteltaessa.

Näin keinotekoisesti rakennettu työssäkäyntialue ei toteudu ja saavuttaakseen vaadittavan työvoimapohjan, tulee yhteistoiminta-alueelle useampia kuntia laajentaen yhteistoiminta-aluetta tarkoituksettoman suureksi. Posion kunta esittää, että työllisyysalue on työssäkäynnin ja työmarkkinoiden kannalta toimiva, luontaisesti yhteistyötä tekevä alue sen sijaan, että vaaditaan 20 000 työvoimapohjaa. Näin kunnat pystyvät itsenäisemmin oman alueen erityispiirteet huomioon ottaen rakentamaan ja luomaan paremmat kuntaekosysteemit tarkoituksenmukaisella työssäkäyntialueella. Lapin alueella vaatimukset työvoimapohjasta ja järkevistä toiminnallisista alueista eivät toteudu, lisäksi merkittävä haaste on kuntien sisäiset ja kuntien väliset pitkät välimatkat.

Esitystä kokonaisuutena tarkasteltaessa vaikuttaa enemmänkin siltä, että kyseessä on kuntapohjaisen alueellisen työvoimahallintotason perustamisesta eikä kyse ole tehtävän siirtämisestä valtiolta kunnan hoidettavaksi.

Järjestämisvastuu tulisikin lähtökohtaisesti olla jokaisella kunnalla ja kunnat keskenään voisivat sopia kuntalain mukaisesti siitä, miten tehtävät järjestetään sen sijaan, että keinotekoisesti lähdetään rakentamaan suuria työssäkäyntialueita työvoimapohjan koko edellä. Tämä mahdollistaisi paremmin kuntien potentiaalinen hyödyntämisen kuntien sopiessa keskenään palveluiden tuottamisesta, mutta se ei poista ehdotuksen keskeisiä ongelmia.

Posion kunta ei kannata järjestämisvastuun siirtämistä esitetyllä tavalla 20 000 työllisten yhteistoiminta alueille eikä esityksen mukaista järjestämisvastuun ja rahoituksen erottamista toisistaan. Posion kunta lausuu siitä, että järjestämisvastuu tulisi olla jokaisella kunnalla itsellään jolloin kunnat voivat itsenäisesti päättää palveluiden järjestämisestä. Posion kunta on yhtä mieltä Kuntaliiton kanssa siitä näkemyksestä, että esitys järjestämisvastuusta on kyseenalainen perustuslain takaaman kunnallisen itsehallinnon kannalta.

4.1.3 Kunnille siirtyvien tehtävien rahoitus

Esityksen mukaan kuntien järjestämisvastuulle siirrettävät työvoimapalvelut säädettäisiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaisiksi valtionosuustehtäväksi. Esityksen mukaisesti kunnille syntyisi uusi valtionosuustehtävä, johon valtio myöntää täysimääräisen rahoituksen. Posion kunta pitää tätä täysimääräistä rahoitusta kannatettavana.

Esityksessä kuitenkin rahoitus kohdennettaisiin valtionosuuksien kustannuspohjaan kahdella eri kriteerillä; 30 prosenttia kohdennettaisiin työttömien määrän perusteella sisältäen työttömät sekä palveluiden piirissä olevat asiakkaat ja 70 prosenttia 18-64 –vuotiaiden asukkaiden määrän perusteella. Posion kunta yhtyy Kuntaliiton tavoin esitykseen, että rahoituksen tulisi määräytyä suhteessa 50 prosenttia työttömien määrään ja 50 prosenttia 18-64-vuotiaisiin. Tämä pienentäisi kuntien taloudellista riskiä muutostilanteissa ja työttömyyteen osittain perustuva rahoitus huomioi paremmin asiakkaiden palvelutarpeet.

Lisähuomiona Posion kunta yhtyy Kuntaliiton huomioon siitä, että nyt esitetty 20 000 työvoimapohjaan perustuvalla yhteistoimintamallilla kuntien kesken on keskeinen merkitys rahoituskokonaisuuteen. Heikkoudeksi muodostuu tehtävien rahoitus jokaiselle kunnalle, mutta kustannukset ja järjestämistehtävät vain järjestäjille. Tämä johtaa siihen, että kuntien vallalle ja taloudelliselle vastuulle muodostuu epätasapaino.

4.1.4 Kunnan vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta

Esityksessä kunnan vastuuta työttömyysetuuksien rahoituksessa laajennettaisiin. Kunnan rahoitusvastuun alkamista varhennettaisiin nykyisestä ja porrastettaisiin esityksen mukaan siten, että kunnan rahoitusosuus kasvaisi työttömyyden pitkittyessä. Nykyisellään kunnan rahoitusvastuu kohdentuu työmarkkinatukeen ja siihen liittyvään lapsikorotukseen. Jatkossa kunta ei osallistuisi työmarkkinatukeen liittyvän lapsikorotuksen rahoittamiseen. Esityksen mukaan kunnille tulisi jatkossa vastuuta työmarkkinatuen rahoituksen lisäksi peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan rahoituksesta. Sen lisäksi rahoitusvastuu koskisi myös palvelun ajalta maksettavaa työttömyysetuutta. Tällöin kunnan rahoitusvastuu ei katkea työnhakijan siirtyessä palveluun. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamista kompensoitaisiin kunnille täysimääräisesti peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta maksettavalla korvauksella. Valtionosuusjärjestelmään sisällytettäisiin erillinen tasausmenettely, korvaukset ja tasaukset määriteltäisiin vuoden 2022 poikkileikkaustilanteen mukaisilla laskentatiedoilla. Posion kunta lausuu, että työttömyysetuuksien rahoitusmallin tulisi tunnistaa työnhakija-asiakkaiden palveluvastuun jakautuminen kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden välillä ja siten huomioida se myös työttömyysetuusmenoissa. Siitä johtuen Posion kunta esittää, että hyvinvointialueille tulee asettaa myös vastuu työttömyysetuuksien rahoittamisen osalta, sillä pitkittyneen työttömyyden taustalla on usein myös sosiaalisia- ja terveydellisiä haasteita.

Palkkatuki

Nyt esityksessä todetaan erona nykyiseen palkkatuki malliin olevan se, ettei palkkatukea olisi jatkossa mahdollista myöntää kunnalle tai kuntayhtymälle eikä myöskään näiden määräysvallassa olevalle yhteisölle. Nykyisen kaltainen palkkatuella työllistämisen mahdollisuus tulee sisällyttää uudistukseen tai muu palkkatukea vastaava sääntely. Palkkatuella työllistäminen edistää heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä vastaamalla palveluiden yhdenvertaisuuteen.

Sosiaali- ja terveystietojen käsittelystä työllisyyspalveluissa

Posion kunta esittää, että uudistuksessa tulee huomioida tiedonvaihto kunnan ja hyvinvointialueen sote-palvelujen välillä terveystietojen osalta siinä määrin, missä se on perusteltua. Tiedonvaihtoa tulee tapahtua myös silloin, vaikka asiakas ei ole monialaisen tuen yhteistoimintalain mukainen asiakas. Tiedonvaihtoa ja sen perusteita tulee vahvistaa kunnan ja hyvinvointialueen välillä.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 Pääasialliset vaikutukset:

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamisvaihtoehdot:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys:*

-

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämisvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille
- mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille
- työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapohjan kriteeriin voimaanpanolaissa)
- palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys

Posion kunta ei pidä 20 000 henkilön työvoimapohjaa perusteltuna ja näin suuri työvoimapohja on täysin keinotekoinen, joka johtaa epätarkoituksenmukaisen kokosiin työllisyysalueisiin. Myöskään esityksessä ei ole perusteluita sille, miksi järjestämisvastuussa olevan tahon tulee olla työvoimapohjaltaan näin laaja. Myöskään valtioneuvoston poikkeus 17 000 henkilön työvoimapohjasta ei muuta merkittävästi kokonaiskuvaa työllisyysaluetta tarkasteltaessa.

Näin keinotekoisesti rakennettu työssäkäyntialue ei toteudu ja saavuttaakseen vaadittavan työvoimapohjan, tulee yhteistoiminta-alueelle useampia kuntia laajentaen yhteistoiminta-alueita tarkoituksettoman suureksi. Posion kunta esittää, että työllisyysalue on työssäkäynnin ja työmarkkinoiden kannalta toimiva, luontaisesti yhteistyötä tekevä alue sen sijaan, että vaaditaan 20 000 työvoimapohjaa. Näin kunnat pystyvät itsenäisemmin oman alueen erityispiirteet huomioon ottaen rakentamaan ja luomaan paremmat kuntaekosysteemit tarkoituksenmukaisella työssäkäyntialueella. Lapin alueella vaatimukset työvoimapohjasta ja järkevistä toiminnallisista

alueista eivät toteudu, lisäksi merkittävä haaste on kuntien sisäiset ja kuntien väliset pitkät välimatkat.

Esitystä kokonaisuutena tarkasteltaessa vaikuttaa enemmänkin siltä, että kyseessä on kuntapohjaisen alueellisen työvoimahallintotason perustamisesta eikä kyse ole tehtävän siirtämisestä valtiolta kunnan hoidettavaksi.

Järjestämisvastuu tulisikin lähtökohtaisesti olla jokaisella kunnalla ja kunnat keskenään voisivat sopia kuntalain mukaisesti siitä, miten tehtävät järjestetään sen sijaan, että keinotekoisesti lähdetään rakentamaan suuria työssäkäyntialueita työvoimapohjan koko edellä. Tämä mahdollistaisi paremmin kuntien potentiaalın hyödyntämisen kuntien sopiessa keskenään palveluiden tuottamisesta, mutta se ei poista ehdotuksen keskeisiä ongelmia.

Posion kunta ei kannata järjestämisvastuun siirtämistä esitetyllä tavalla 20 000 työllisten yhteistoiminta alueille eikä esityksen mukaista järjestämisvastuun ja rahoituksen erottamista toisistaan. Posion kunta lausuu siitä, että järjestämisvastuu tulisi olla jokaisella kunnalla itsellään jolloin kunnat voivat itsenäisesti päättää palveluiden järjestämisestä. Posion kunta on yhtä mieltä Kuntaliiton kanssa siitä näkemyksestä, että esitys järjestämisvastuusta on kyseenalainen perustuslain takaaman kunnallisen itsehallinnon kannalta.

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **valtakunnalliset tavoitteet**
- **työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät**
- **alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut**

-

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 5 säädettäisiin työnvälityksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

Palkkatukea tulisi myöntää harkinnanvaraisena, ennaltaehkäisevänä keinona myös 25-49-vuotiaiden osalta. Lisäksi palkkatuen osalta palkkauskustannuksiin tulisi lukea jatkossakin palkan laskennalliset sivukulut ja lomarahat.

Lisäksi se, jos palkkatukea ei voisi myöntää kunnalle tai kuntayhtymälle, voi uudistus jopa lisätä työttömien määrää. Pienessä kunnassa palkkatuella työllistäminen on ollut merkittävä ja erittäin tärkeä työllistämisen keino, myös heikommassa työmarkkina-asemassa olevien osalta.

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

-

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

-

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

-

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymistekijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?**
- **kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)**
- **kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus**

Esityksen mukaan kuntien järjestämisvastuulle siirrettävät työvoimapalvelut säädettäisiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaisiksi valtionosuustehtäväksi. Esityksen mukaisesti kunnille syntyisi uusi valtionosuustehtävä, johon valtio myöntää täysimääräisen rahoituksen. Posion kunta pitää tätä täysimääräistä rahoitusta kannatettavana.

Esityksessä kuitenkin rahoitus kohdennettaisiin valtionosuuksien kustannuspohjaan kahdella eri kriteerillä; 30 prosenttia kohdennettaisiin työttömien määrän perusteella sisältäen työttömät sekä palveluiden piirissä olevat asiakkaat ja 70 prosenttia 18-64 –vuotiaiden asukkaiden määrän perusteella. Posion kunta yhtyy Kuntaliiton tavoin esitykseen, että rahoituksen tulisi määräytyä suhteessa 50 prosenttia työttömien määrään ja 50 prosenttia 18-64-vuotiaisiin. Tämä pienentäisi kuntien taloudellista riskiä muutostilanteissa ja työttömyyteen osittain perustuva rahoitus huomioi paremmin asiakkaiden palvelutarpeet.

Lisähuomiona Posion kunta yhtyy Kuntaliiton huomioon siitä, että nyt esitetty 20 000 työvoimapohjaan perustuvalla yhteistoimintamallilla kuntien kesken on keskeinen merkitys rahoituskokonaisuuteen. Heikkoudeksi muodostuu tehtävien rahoitus jokaiselle kunnalle, mutta kustannukset ja järjestämistehtävät vain järjestäjille. Tämä johtaa siihen, että kuntien vallalle ja taloudelliselle vastuulle muodostuu epätasapaino.

Esityksessä kunnan vastuuta työttömyysetuuksien rahoituksessa laajennettaisiin. Kunnan rahoitusvastuun alkamista varhennettaisiin nykyisestä ja porrastettaisiin esityksen mukaan siten, että kunnan rahoitusosuus kasvaisi työttömyyden pitkittyessä. Nykyisellään kunnan rahoitusvastuu kohdentuu työmarkkinatukeen ja siihen liittyvään lapsikorotukseen. Jatkossa kunta ei osallistuisi työmarkkinatukeen liittyvän lapsikorotuksen rahoittamiseen.

Esityksen mukaan kunnille tulisi jatkossa vastuuta työmarkkinatuen rahoituksen lisäksi peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan rahoituksesta. Sen lisäksi rahoitusvastuu koskisi myös palvelun ajalta maksettavaa työttömyysetuutta. Tällöin kunnan rahoitusvastuu ei katkea työnhakijan siirtyessä palveluun. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamista kompensoitaisiin kunnille täysimääräisesti peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta maksettavalla korvauksella. Valtionosuusjärjestelmään sisällytettäisiin erillinen tasausmenettely,

korvaukset ja tasaukset määriteltäisiin vuoden 2022 poikkileikkaustilanteen mukaisilla laskentatiedoilla.

Posion kunta lausuu, että työttömyysetuuksien rahoitusmallin tulisi tunnistaa työnhakija-asiakkaiden palveluvastuun jakautuminen kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden välillä ja siten huomioida se myös työttömyysetuusmenoissa. Siitä johtuen Posion kunta esittää, että hyvinvointialueille tulee asettaa myös vastuu työttömyysetuuksien rahoittamisen osalta, sillä pitkittyneen työttömyyden taustalla on usein myös sosiaalisia- ja terveydellisiä haasteita.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli
- eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta
- ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta
- edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset

-

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

-

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

-

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

-

Laki palkkaturvalain muuttamisesta;

Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta

-

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

-

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki merityösopimuslain muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

-

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

-

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain muuttamisesta;
Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;
Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

-

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

-

Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

-

Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

-

Muut huomionne esityksestä

Kommentoitavaa:

Posion kunta näkee myönteisenä ja tavoiteltavana Sanna Marinin hallituksen asettamat tavoitteet työllisyyden vahvistamisesta ja työllisyysasteen nostamisesta. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien roolia työllisyyspalvelujen järjestäjänä vahvistetaan ja valmistellaan te-palveluiden siirtämisestä kuntiin. Tätä ehdotusta itsessään Posion kunta pitää kannatettavana.

Lisäksi Posion kunta toivoo, että valmistelussa otetaan huomioon juurikin Pohjois-Suomen kuntien näkemykset ja kiinnitetään huomiota juurikin työssäkäyntialueen muodostamiseen. Valmistelussa tulee huomioida Pohjois-Suomen omat erityispiirteet niin väestörakenteeltaan kuin maantieteelliset tekijät huomioon ottaen.

Hermunen Hanna
Posion kunta - Posion kunnanhallitus